

Sygn. akt IV Ca 168/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Wróblewska-Pokora

Sędziowie SO Mariusz Jabłoński (spr.)

SO Małgorzata Balcerak-Tkacz

Protokolant Olga Wyszomierska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 września 2014 r. w W. sprawy

z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko M. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I C 1137/13

1. zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od M. G. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 7700 (siedem tysięcy siedemset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1500 (tysiąc pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądza od M. G. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt IV Ca 168/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wołominie oddalił powództwo (...) Spółki Akcyjnej w W. o zasądzenie od M. G. kwoty 7.700 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. G. w dniu 29 stycznia 2004 roku działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami pomógł w ukryciu samochodu osobowego marki D. (...) należącego do K. K., za co skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego w Wołominie. W dniu 15 kwietnia 2004 roku (...) Towarzystwo (...) z tytułu powstałej szkody wypłaciło K. K. odszkodowanie w łącznej kwocie 9.600 zł na podstawie zawartej ubezpieczenia AC. Pismem z dnia 7 grudnia 2006 roku (...) Towarzystwo (...) wezwało M. G. do zapłaty powyższej na podstawie art. 828 k.c. W odpowiedzi na powyższe pismo M. G. dokonał na rzecz G. Towarzystwa (...) (następcy prawnego) wpłaty kwoty 500 zł, a następnie jeszcze kwoty 1.900 zł. Pismem z dnia 19 grudnia 2007 roku M. G. zwrócił się o wstrzymanie naliczanie odsetek od kwoty 9.600 zł oraz o poprosił o zawarcie ugody. Zobowiązał się jednocześnie do dokonywania co miesiąc

drobnych wpłat. W odpowiedzi na powyższe pismo powód rozłożył należności na miesięczne raty, w wysokości po 500 zł każda. Po zapłaceniu łącznie kwoty 2.400 zł M. G. poinformował powoda, że w sprawie skazane zostały cztery osoby, w związku z czym on swoją część już zapłacił.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ art. 422 k.c. przewiduje odpowiedzialność pomocnika za szkodę tylko gdy rola pomocnika skierowana jest na dokonanie czynu niedozwolonego. Sama wskazanie, że ktoś był pomocnikiem przy dokonaniu przestępstwa ukrycia pojazdu pochodzącego z kradzieży nie jest wystarczającą przesłanką do uznania, iż odpowiada on za szkodę. Udzielenie pomocy po popełnieniu czynu może natomiast wypełniać znamiona poplecznictwa, co nie jest jednak objęte hipotezą art. 422 k.c. Sam fakt ukrywania pojazdu pochodzącego z przestępstwa nie prowadzi do spowodowania szkody, szkoda nastąpiła bowiem w momencie dokonania kradzieży. Pozwany nie był zatem pomocnikiem przy powstaniu szkody, lecz paserem. W sprawie nie wykazano jednak, aby czyn popełniony przez pozwanego wypełnił przesłanki do tego, aby odpowiadał on za wyrządzenie szkody ani jako sprawca, ani też jako paser.

W apelacji powód, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego Wołominie z dnia 3 grudnia 2013 r., wniósł o jego zmianę i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 422 k.c. poprzez jego błędna interpretację, polegającą na ustaleniu, że pozwany udzielając pomocy sprawcy szkody nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę oraz naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę dowodów, w związku z czym nie zachodzi potrzeba powtórzenia poczynionych już ustaleń (postanowienie SN z 26.04.2007 r., II CSK 18/07, Lex 966804), z zastrzeżeniem o którym mowa poniżej. Zdaniem jednak Sądu Okręgowego okoliczności sprawy uzasadniały dokonanie oceny prawnej odmiennej od tej, która stała się podstawą stanowiska wyrażonego w zaskarżonym wyroku.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 422 k.c., choć z innego powodu niż wskazany w apelacji.

Rację ma Sąd I instancji, że artykuł 422 KC nie przewiduje odpowiedzialności za szkodę osoby, która pomogła w ukryciu szkody już wyrządzonej przez sprawcę, chyba że osoba ta jeszcze przed wyrządzeniem szkody zapewniła sprawcę o gotowości udzielenia pomocy do jej ukrycia. W niniejszej sprawie Sąd I instancji nie wziął jednak pod uwagę, że pozwany w sprzeczności do nakazu zapłaty nie kwestionował swojej odpowiedzialności cywilnej za szkodę popełnioną czynem niedozwolonym, podnosił jedynie zarzut uiszczenia na rzecz powoda swojej części zadłużenia, który z uwagi na przewidzianą w art. 441 § 1 k.c. zasadę solidarnej odpowiedzialności osób ponoszących odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolony, nie mógł zostać uwzględniony. Także z korespondencji prowadzonej przez strony przed wszczęciem niniejszego postępowania wynika, że pozwany kwestionował jedynie wysokość roszczenia, a nie jego zasadność.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe okoliczności świadczą, że pozwany uznawał swoją odpowiedzialność cywilną, a tym samym zasadność roszczenia powoda. Stanowią one także potwierdzenie jego czynnej roli w popełnieniu przestępstwa, za który został skazany. Nie sposób bowiem inaczej interpretować dokonane przez niego – co istotne – dobrowolnie wpłaty. Gdyby bowiem pozwany kwestionował zasadność roszczenia powoda, to wątpliwe jest, że w sposób dobrowolny dokonałby na rzecz powoda zapłaty, wiedząc jednocześnie, że roszczenie powoda w całości kierowane jest tylko przeciwko niemu, a nie także przeciwko pozostałym sprawcom czynu.

Wbrew stanowisku Sądu I instancji uznanie roszczeń powoda poprzez częściową ich zapłatę nie sposób uznać za wykonywanie „poleceń” powoda. Pozwany jest osobą dorosłą, miał już także kontakt z wymiarem sprawiedliwości,

wątpliwe zatem jest, że nie był świadom skutków dokonanej przez siebie zapłaty, czy też dokonał jej bez rozważenia przesłanek swojej odpowiedzialności.

W świetle powyższych okoliczności, zdaniem Sądu Okręgowego uznając zasadność roszczenia powoda potwierdził zatem nie tylko zasadność jej podstawy prawnej, lecz także okoliczności faktycznych żądanie to uzasadniających, którymi w niniejszej sprawie były - w odniesieniu do przesłanek odpowiedzialności z art. 422 k.c. – nie tylko pomoc w czynie niedozwolonym, lecz także gotowość udzielenia tej pomocy sprawcy czynu przed wyrządzeniem szkody. Innymi słowy, postawa pozwanego zarówno przed wszczęciem postępowania, jak i jego toku, przejawiająca się w kwestionowaniu jedynie wysokości dochodzonego wobec niego roszczenia, świadczy, że w sposób dorozumiany przyznał on wystąpienie w niniejszej sprawie wszystkich przesłanek kreujących jego odpowiedzialność, w tym m.in. to, że zgodził się na udzielenie głównemu sprawcy czynu pomocy jeszcze przed popełnieniem czynu zabronionego.

Powyższemu stwierdzeniu nie przeczy treść złożonych przez niego zeznań, w których kwestionuje swoją odpowiedzialność karną, twierdząc, że został „skazany niewinnie”. Jego zeznania były jedynie próbą uniknięcia naprawienia szkody wyrządzonej czynem wyłącznie przez niego, o czym bezspornie świadczy dalsza część jego wypowiedzi, w której dodał, że jego zdaniem zapłata powinna zostać rozłożona także na pozostałe, łącznie z nim skazane osoby, ponownie akcentując tym samym przesłanki swojej odpowiedzialności cywilnej.

Na marginesie wskazać należy, że uwzględnienie powództwa nie ogranicza powoda do dochodzenia od pozostałych pomocników czynu zabronionego, jak i samego sprawcy, roszczenia regresowego o zapłatę, z powody zaspokojenia przez niego w całości wierzyciela. Powyższe nastąpić jednak może po uiszczeniu przez niego zasądzonej na rzecz powoda kwoty 7.700 zł.

Z uwagi na zasadność apelacji, zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 §1 k.p.c. podlegał zmianie polegającej na zasądzeniu od M. G. na rzecz powoda kwoty 7.700 zł. Uzasadniało to z kolei uzupełnienie wyroku Sądu I instancji o rozstrzygnięcie o kosztach procesu poniesionych przez powoda przed Sądem I instancji, którymi obciążyć należało pozwanego.

Wobec wygrania przez powoda sprawy w II instancji prawie w całości, Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 k.p.c., tzn. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążył pozwanego kosztami procesu w instancji odwoławczej w kwocie 900 złotych, stanowiącą zwrot wynagrodzenia radcy prawnego ustalonego zgodnie z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.